Published on (https://bnm.md)

11.04.2023

INTERVIU// BNM preia supravegherea creditării nebancare. Viceguvernator: portofoliile de creditare trebuie să devină mai de calitate. Interviu IPN

Începând cu 1 iulie 2023, Banca Națională a Moldovei va fi autoritatea care va reglementa și supravegherea sectorul financiar nebancar și cel de asigurări preluate de la Comisia Națională a Pieței Financiare. De ce a fost nevoie de acest transfer de competențe și ce au de câștigat din aceasta societatea, cetățeanul și economia țării, aflați din interviul IPN cu viceguvernatorul BNM, Constantin Șchendra.

IPN: Să explicăm, întâi de toate, de ce BNM preia de la CNPF supravegherea domeniului asigurărilor și împrumuturilor nebancare?

Constantin Șchendra: Pentru că în 2020 a fost adoptată o lege care prevede acest lucru și care trebuie să conducă la consolidarea sectorului financiar. Legea respectivă nu a apărut din senin. Anterior, au existat mai multe recomandări ale Fondului Monetar Internațional în acest sens, iar în raportul de țară recent, precum și în Memorandumul cu privire la politicile economice și financiare din 2021, FMI se referă din nou la necesitatea acestui transfer. Prin urmare, dacă s-a adoptat o astfel de lege, înseamnă că toată lumea a fost de acord că pe piața financiară lucrurile sunt extrem de interconectate și că e nevoie de o arhitectură mai puternică și mai integrată a acesteia. Astfel s-a decis ca practica unificării reglementărilor și supravegherii acestor două sectoare, aplicată cu succes la nivel internațional, să fie preluată și în Republica Moldova.

IPN: Lista entităților ce vor fi supravegheate din 1 iulie de BNM este imensă: asigurători, reasiguratori, intermediari în asigurări și reasigurări, biroul național al asigurătorilor de autovehicule, asociațiile de economii și împrumut, birourile istoriilor de credit, organizațiile de creditare nebancară... Nu există riscul să nu poată fi cuprinse toate cu o supraveghere exigentă?

Constantin Șchendra: În ultimii ani, BNM a reușit să genereze schimbări semnificative în domeniul supravegherii bancare. Am acumulat și am dezvoltat experiență, prin urmare acum este oportun ca această experiență să fie transferată și în alte domenii. Noi privim la acest proces ca la o oportunitate pentru optimizarea procesului de supraveghere și pentru consolidarea capacităților BNM. Vom pune accent pe dezvoltarea de noi competențe și pe organizarea unui proces eficient de supraveghere, dar vom ține cont și de profilul fiecărei entități noi supravegheate, de riscurile ce vor fi identificate în cazul fiecăreia.

IPN: Cum se preiau de fapt atribuțiile și ce va urma? În mod sigur e un proces migălos. Cât de mult ați avansat până acum?

Constantin Șchendra: Este un proces complex și care necesită eforturi considerabile. Pentru că ne dorim eficiență și sustenabilitate, am elaborat și aprobat un plan comun de acțiuni, agreat între BNM și CNPF. Acest plan prevede etapele și acțiunile ce trebuie întreprinse, astfel încât în final să obținem o integrare eficientă în procesele și structura BNM a funcțiilor de licențiere, de reglementare și de supraveghere a activității noilor entități.

IPN: La ce să ne așteptăm odată ce BNM va deveni singura autoritate de supraveghere pe domeniul creditării?

Constantin Șchendra: BNM are, în general, o abordare proactivă față de domeniile supravegheate. La fel, noi susținem dezvoltarea entităților supravegheate prin asigurarea unui cadru de reglementare adecvat și a unui proces de supraveghere transparent, proporțional, complex și bazat pe risc. Această abordare va fi aplicată și în cazul entităților din domeniul creditării nebancare. Pe de o parte, vom pune accent pe guvernanța corporativă sănătoasă, deoarece este extrem de importantă, pe de altă parte, vom urmări ca să fie fortificate funcțiile de control intern în fiecare entitate, astfel ca să obținem o responsabilitate publică mai bună din partea acestora.

IPN: Ce reprezintă o organizație de creditare nebancară (OCN) și ce rol joacă în piață?

Constantin Șchendra: Organizațiile de creditare nebancară oferă, de fapt, o alternativă, aceste produse de creditare fiind destinate preponderent segmentului de piață retail. Totodată, creditarea nebancară este o opțiune suplimentară pentru clienții ce preferă un proces mai rapid de finanțare. Organizațiile de creditare nebancară contribuie la incluziunea financiară și la susținerea inițiativei de antreprenoriat. Prin urmare, organizațiile respective au locul lor în piață și vom avea grijă, ca toate instrumentele macroprudențiale sau de creditare responsabilă să funcționeze adecvat.

IPN: O problemă pe piața creditelor nebancare, din perspectiva Guvernului, dar și a cetățeanului, a fost cea a unor rate imense – s-au invocat dobânzi la credite în domeniul nebancar de sute, chiar mii de procente. Mai există această problemă? Cum e posibil de evitat acest lucru pe viitor?

Constantin Șchendra: Noi vedem că există un deficit de încredere a societății față de acest sector, iar ceea ce a condus la această neîncredere au fost, într-adevăr, ratele dobânzilor și comisioanele exagerate, dar și informarea neadecvată a consumatorilor referitor la acestea de către entitățile din sectorul financiar nebancar. Această practică trebuie să înceteze, dacă limităm dobânzile și comisioanele aplicate, dacă

reglementăm procesul de evaluare a debitorilor în scopul neadmiterii supraîndatorării, dacă stabilim criterii clare privind bonitatea debitorilor. Deciziile trebuie să devină mai transparente și sigure pentru consumatori, iar portofoliile de creditare - mai de calitate. După preluarea atribuțiilor de supraveghere, BNM va face eforturi pentru o verificare eficientă a respectării acestor rigori de către participanții la piața creditării nebancare.

IPN: Cu ce dobândă anuală efectivă poți împrumuta azi bani de la o companie de microfinanțare? Pot fi reduse aceste dobânzi?

Constantin Șchendra: La ultima ajustare legislativă nu a fost plafonată dobânda anuală efectivă, totuși au fost stabilite plafoane pentru dobânda anuală și plățile aferente. Astfel, conform noilor reglementări, valoarea maximă pentru dobânda anuală nu poate depăși 50 % din valoarea creditului, iar plafonul pentru alte plăți, în care intră comisioane, taxe, penalități, dobânzi de întârziere etc. e de 0,04% din valoarea totală a creditului. Astfel, prin aceste plafonări s-a redus implicit și valoarea dobânzii anuale efective, iar costul total al creditului nu poate depăși valoarea debursată. Așadar, dobânzile anuale efective aplicate de OCN urmează a fi calculate în baza dobânzilor și a altor plăți stabilite de noile reglementări.

IPN: Care este diferența dintre un credit la o bancă comercială și unul la o organizație de creditare nebancară?

Constantin Șchendra: Băncile se finanțează, în mare parte, din depozitele persoanelor fizice și juridice și operează în mod corespunzător cu reguli prudențiale foarte stricte, deoarece este vorba de banii populației. În cazul OCN-urilor, finanțarea provine de la fondatori, împrumuturi de la alte organizații sau bănci. Deci, băncile acordă credite din banii deponenților, în timp ce OCN-urile acordă împrumuturi din banii proprii, respectiv și riscurile sunt diferite. Acest lucru permite, ca OCN-urile sa fie mai flexibile și mai agile. Totodată, produsele oferite de OCN-uri, răspund nevoilor imediate ale consumatorului și, într-un fel, costurile suportate de consumator mult mai mari față de cele suportate la un împrumut contractat de la banca reprezintă în esență o plată pentru această flexibilitate sporită. De asemenea, diferențe sunt și în ceea

ce privește sumele acordate și termenele maxime pentru care pot fi contractate creditele. În cazul produselor oferite de către bănci, de regulă, atât sumele care pot fi accesate, cât și termenele de rambursare sunt mai mari, ceea ce înseamnă că pot fi folosite pentru investiții majore. Totodată, la creditele bancare dobânzile sunt rezonabile, respectiv și costurile totale ale creditelor sunt, de obicei, mai mici față de cele ale produselor oferite de OCN.

IPN: Din perspectiva BNM, supraîndatorarea este o problemă acum?

Constantin Șchendra: Prin Regulamentul cu privire la creditarea responsabilă a consumatorilor de către bănci, Banca Națională a introdus, începând cu luna iulie 2022, anumite reguli privind evaluarea bonității debitorului și a limitat raportul serviciului datoriei la venit. Aceste măsuri au fost luate tocmai pentru prevenirea îndatorării excesive a populației din contul creditării bancare. Ținând cont de faptul ca au fost efectuate modificări la lege și s-au plafonat dobânzile și comisioanele care pot fi percepute și că acest regulament de creditare responsabila a fost aprobat atât de BNM, cât și de CNPF - riscul de supraîndatorare este limitat în mod corespunzător. Deși există mai mulți factori de incertitudine și condiții adverse, cum ar fi evoluția prețurilor la resursele energetice, războiul din Ucraina etc.

IPN: În noile reglementări ale BNM, vor exista pârghii de protecție a consumatorului contra supraîndatorării?

Constantin Șchendra: Aceste pârghii deja există și sunt stabilite în regulamentul privind creditarea responsabilă ce a introdus limitele pentru instrumentele macroprudențiale pe care le-am descris mai sus. De aceea putem constata că activitatea de supraveghere este o pârghie eficientă în sensul responsabilizării sectorului creditării nebancare, ca acesta să respecte cerințele privind creditarea responsabilă. Totodată, extrem de importantă este educarea consumatorului în privința asumării responsabile a unor obligațiuni financiare ce generează riscuri. În acest sens, BNM are planificate o serie de activități de educație financiară pentru creșterea nivelului de alfabetizare a populației în domeniul financiar. Considerăm ca este foarte important ca să se acționeze pe ambele direcții: cea a utilizării factorului administrativ de protecție a populației și cea a creșterii nivelului de educație.

IPN: Cum vedeți legislația care reglementează domeniul? Sunt suficiente îmbunătățirile care s-au făcut la legislație până acum sau sunt necesare și altele?

Constantin Șchendra: Modificările cadrului de reglementare a activității organizațiilor de creditare nebancară întreprinse în anul 2022 contribuie la creșterea responsabilității și transparenței activității acestor companii prin creditarea responsabilă, obligativitatea efectuării auditului extern, introducerea unor criterii suplimentare pentru administratorii acestor companii. Totuși, cadrul actual de reglementare nu stabilește norme suficiente pentru sporirea calității guvernanței corporative a organizațiilor de creditare nebancară.

În acest sens, luăm în considerare oportunitatea unor ajustări viitoare pe partea de reglementare ce ține de cadrul de administrare și control intern al acestor entități. Deoarece managementul adecvat și gestionarea corespunzătoare a riscurilor se transpune într-o conduită de piață corectă și contribuie la obiectivul de protecție a consumatorilor și de limitare a riscurilor sistemice.

IPN: BNM s-a ocupat anii precedenți foarte activ de transparentizarea și însănătoșirea acționariatului în băncile licențiate. Urmează același proces în domeniul acționarilor de la companiile de asigurări?

Constantin Șchendra: În cadrul mandatului actual de reglementare și supraveghere, Banca Națională a Moldovei asigură monitorizarea respectării cerințelor legale față de calitatea deținătorilor direcți sau indirecți și a beneficiarilor efectivi ai deținerilor din entitățile supravegheate. Scopul BNM este neadmiterea influenței negative asupra administrării și dezvoltării acestor entități. Începând cu luna iulie 2023, BNM va exercita un mandat mai larg de reglementare și supraveghere a sectorului financiar din Republica Moldova, din care face parte și sectorul asigurărilor. Respectiv, BNM va aplica o abordare similară pentru toate entitățile supravegheate, inclusiv pentru companiile de asigurări.

IPN: Care va fi scopul de bază al BNM odată cu preluarea acestui domeniu?

Constantin Șchendra: Obiectivele principale ale supravegherii sunt protejarea drepturilor și intereselor beneficiarilor de servicii financiare și asigurarea stabilității sistemului de asigurare din Republica Moldova. Respectiv, scopul de bază în domeniul acționariatului societăților de asigurare este de a ridica nivelul de transparență și calitatea acestora, în vederea menținerii stabilității financiare a sectorului, consolidarea încrederii populației în sectorul asigurări și sporirea gradului de incluziune financiară în raport cu produsele disponibile pe piața asigurărilor. Întrucât acționarii joacă un rol-cheie în setarea arhitecturii guvernanței corporative sănătoase a entității de asigurare sau reasigurare, precum și în susținerea acesteia în momente dificile, asigurarea transparenței structurii și calității acționariatului este crucială pentru atingerea acestor obiective.

IPN: Ce mesaj ați transmite companiilor de asigurări și actorilor de pe piața de împrumuturi în legătură cu transferul din 1 iulie?

Constantin Șchendra: Gestionarea adecvată a riscurilor, protejarea intereselor clienților, îmbunătățirea reputației sunt trei priorități care trebuie conștientizate și asumate de către societățile de asigurare.

Guvernanța corporativă sănătoasă trebuie privită ca un element de bază în asigurarea unui proces decizional bazat pe managementul riscurilor. Acesta, la rândul lui, va contribui la stabilitatea financiară a societății, sporirea gradului de reziliență, precum și la asigurarea viabilității și sustenabilității modelului de afaceri. Prin urmare, societățile de asigurări, dar și publicul larg vor avea doar de profitat în urma îmbunătățirii guvernanței corporative.

Cât ține de domeniul creditării nebancare, transferul atribuțiilor către BNM implică alinierea procesului de supraveghere la practicile BNM și presupune asigurarea proporționalității acțiunilor de supraveghere în funcție de riscurile la care sunt expuse aceste entități. În acest sens, BNM va pune accent pe corectitudinea în procesul de luare a deciziilor privind creditele acordate, astfel încât entitățile supravegheate să nu admită împovărarea excesivă a consumatorilor. Vom urmări , de asemenea, transparența structurii și surselor de finanțare a entităților din domeniul respectiv. În funcție de rezultatele procesului de supraveghere, BNM va decide dacă sunt necesare cerințe suplimentare față de activitatea organizațiilor de creditare nebancară, precum și față de cadrul de control intern și gestionare a riscurilor. În ceea ce privește asociațiile de economii și împrumut, acestea au o importanță deosebită pentru zona rurală. Respectiv, în procesul de supraveghere, în special în cazul asociațiilor care acceptă depuneri de economii, vom pune accent pe soliditatea acestor entități, calitatea managementului, precum și transparența în procesul de activitate, astfel încât acest sector să răspundă la nivel calitativ, dar nu cantitativ necesității de finanțare în zonele rurale. Referitor la birourile istoriilor de credit, ceea ce contează în primul rând este calitatea datelor furnizate de către aceste entități. Prin urmare, supravegherea va viza inclusiv schimbul de date dintre sursele de formare, birourile și utilizatorii istoriilor de credit, precum și corespunderea acestor date standardelor de calitate.

Tags

interviu Constantin Șchendra [1]

Constantin Șchendra [2]

Viceguvernator [3]

interviul viceguvernatorului [4]

interviul [5]

interviu [6]

Source URL:
https://bnm.md/en/node/65136

Related links:

[1] https://bnm.md/en/search?hashtags[0]=interviu Constantin Șchendra [2] https://bnm.md/en/search?hashtags[0]=Constantin Șchendra [3] https://bnm.md/en/search?hashtags[0]=Viceguvernator [4] https://bnm.md/en/search?hashtags[0]=interviul viceguvernatorului [5] https://bnm.md/en/search?hashtags[0]=interviul [6] https://bnm.md/en/search?hashtags[0]=interviu